

શ્રી બ્રહ્મસેત્ર

અંબિકા મહાત્મ.

સંસોધીત સ્થનાર

Reg No 211

પુરાણી જોષ્ટારામ ઉમેદરામ કાવ્યકર

(નાંદોલવાળા.)

મુ. રખીઆલ અને અમરાઈવાડી.

દોહરો.

વાંચક વીરા વાંચશે અંબાનું આખ્યાન
મહામાયાના માર્ગમાં ભલું કરાવે જાન.

પ્રકાશક

ઠાકર રામશંકર જોષ્ટારામ પુરાણી.

મુ. રખીઆલ.

ધી આનંદ પ્રીન્ટીંગ પ્રેસમાં પટેલ અંબાલાલ જીવરામે
છાપ્યું મુ. ગોમતીપુર નવીપોળ

પ્રત ૧૦૦૦

પ્રથમાવૃત્તિ

સંવત ૧૯૮૦

મને ૧૯૨૪

સર્વ હક કર્તાને સ્વાધીન છે.

કીંમત ૦-૪-૦૦ રશના પ્રમાણમાં જુજ.

૧૧૭૭૩

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય

[ગુજરાતી કૉપીરાઈટ વિભાગ]

અનુક્રમાંક ૧૧૭૭૩ વર્ગક

પુસ્તકનું નામ બ્રહ્મકોષ ૨૦(૧૩)
મીરાભાઈ

વિષય ૫૨૪૩૪:૪૬૭

શ્રી બ્રહ્મક્ષેત્ર અંબિકા મહાત્મ

સંસોધીત રચનાર

પુરાણી જોષ્ટારામ ઉમેદરામ કાવ્યકર

(નાંદોલવાળા.)

મુ. રખીઆલ અને અમરાઈવાડી.

દોહરો.

વાંચક વીરા વાંચશે અંબાનું આખ્યાન
મહામાયાના માર્ગમાં ભલું કરાવે જ્ઞાન.

પ્રકાશક

ઠાકર રામશંકર જોષ્ટારામ પુરાણી.

મુ. રખીઆલ.

ધી આનંદ પ્રીન્ટીંગ પ્રેસમાં પટેલ અંબાલાલ જીવરામે

છાપ્યું મુ. ગોમતીપુર નવીપોળ.

પ્રત ૧૦૦૦

પ્રથમાવૃત્તિ

સંવત ૧૯૮૦

મને ૧૯૨૪

સર્વ હક કૃતિને સ્વાધીન છે.

કીંમત ૦-૪-૦ રશના પ્રમાણમાં જુજ.

વિધાપીઠ ગ્રંથાલય
મહેવાદ
ગુજરાતી કૌપીયાર્થ-સંગ્રહ
૧૯૭૭

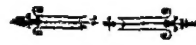
પરમ્વા પરત્વે પ્રેમાંજલિ
પરપ્રમોઃ ૪૧૭
હરીગીત છંદ.

મમ પિતાએ પદ પારખી;	પદ બંધ કીધું પાંસર;
અરચું મને પ્રેમી પ્રસુન,	હું અંબાને અર્પણ કર;
વિશ્વેશ્વરી વૃતાન્તવું.	દ્રુપદાંત જે બદકે બર.
કહે કાવ્ય શક્તિ વ્યક્તિમાં;	તે અંબાને અર્પણ કર;
વાણી તણા વિસ્તારમાં,	સંચાર સત્યે સંચર,
અંતરની આરાધના.	હું અંબાને અર્પણ કર.
ચીદાસ્મિકાના ચીત્રમાં;	વિચીત્ર વર્ણન વિસ્તર;
મંમાયાનો મહિમાય તે,	હું અંબાને અર્પણ કર,
હું કાવ્ય શક્તિને નમી.	પ્રારંભમાં પગલું ભર.
રટે રાધ શંકર જે રચું;	તે અંબાને અર્પણ કર;

— — —

રામશંકર.

શ્રી મહામાયા માહારશ.

અધ્યાય ૧ રાગ આશાવરી.

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય
અમદાવાદ
ગુજરાતી કોમ્પ્યુટર-સંગ્રહ

ગીરિજાનંદનને કરૂં વંદન,
કાવ્ય કળા વિષે કૌશલ્યતા કરો.
સરસ્વતી ગતી અંધમાં કરાવી;
વાણી વિલાસમાં પ્રકાશ પાડવા.

આથ અંખા આપ અંતર ઉતરી,
મનોવાંચ્છા મારી સર્વ સફળ કરી.

પરાંખા પંથમાં પ્રકૃત્વલતા પામી,
એના લીધે એક ઉત્તમ આખ્યાન

જેવા તેવા પણ મંભાયાના ગુણ
લલાભલી પૃથ્વીમાં પ્રેમી કોઈ

કવિ કોવિંદને કહું કર જોડીને
ભગવતી ભક્તિની ભાવના ભાળતાં

અંખીકા આખ્યાન ઉતરાવે અંખીકા
અંતર શક્તિ વાણી દ્વારા વિસ્તરી

આખ્યાન આરંભે હું હવે આપને
પરમાર્થ પંથમાં પ્રયાસ આ મારો

મહીતળના મુળ મંડાલમાં માયા
પ્રાધાન્યપણે પુરેપુરી પ્રસરી

પ્રથમ બ્રહ્મ ચેતન ગતિ વ્યાપતાં
તેજોમય જીવ પ્રકૃત્વલતા પામી

પ્રેરક પ્રકૃતિ પ્રકાશ પાંમતા
મહામયામય મુદિત મુરતી

ૐ ઉદે થતાં ત્રીગુણ ઉપસી
આદિ માયા પુણ્ય પોતાના પ્રભાવે

વીનવી વારંવાર,
સુદ્ધિ બુદ્ધિ આપી સાર. ૧

મતી આપો અતી સારી;
વશે વદન પર ધારી. ૨

નૌત્તમ કરશે નિપુણ,
ગવરાવશે આપ ગુણ. ૩

ઉર મારે ઉશ્કેરાય,
રચવાને ચીત ચાચ ૪

વાણી વિશે વપરાશે,
ગુણના ગાહક યાશે. ૫

કૃપા દષ્ટિ દ્વારા જોશે,
શંકાઓ સમજીને ખોશે. ૬

કાવ્ય શક્તિરૂપ કહે છે,
કડી તૈયાર કરે છે. ૭

સૌને નમું શીશ નામી,
જેવા જેવી નથી ખામી. ૮

એ આદી જીજ અંખાય,
જેનાથી જક્ત જણાય. ૯

વાધીયો પુણ્ય પ્રભાવ,
ઘણું થયું ગરકાવ. ૧૦

હંચ્છા શક્તિ ઉદે પામી,
નાદાત્મિકા થઈ વિરામી ૧૧

પ્રોઠ પરિભળ વાંધું
જક્તનું કાર્ય આરાધું ૧૨

ત્રીશુષ્ક વૃત્તિ રુકુરી પ્રવાતપણે
 રાજસ વૃત્તિના વિશેષપણમાં
 ભગવતી પ્રહમાને ભાળતાં ભાળીયાં
 સંસાર સર્જવા સામેલ રહીને
 પ્રદ્યા ભાળે મને તમે ઉદે કર્યો
 એ સુણતાં ગતી વિકળ વાધતાં
 તામસી તેજ વડે તર્વ તે સમે
 તે જોતાં સાત્વિક વૃત્તિ શરૂ થતાં
 ૧૪કતીની શબ્દક્રિયામાં વિષ્ણુ વરોમને,
 તે સુણતા ઉત્પત્તિના આવેશમાં,
 પ્રદ્યાની પેઠે વિષ્ણુ થયા અદ્રશ્ય,
 તામસ મય મહાદેવ સુર્તિમાન,
 વહે વિશંભરી વિભુ વરોમને.
 અયોગ્ય કાર્ય કરાવો મારી પાસે,
 સ્વયંભુની પ્રત્યે સરવેશ્વરી કહે,
 રચના કારણે કામ કહ્યું કરો,
 જુઓ આ દેવ આપ અદ્રશ્યમાં,
 તે સુષ્કી શંકર મૌન રહ્યા સુખ,
 ના કેહેતાં નહાવ હા કેહેતાં હરકત,
 વિશંભરી વિનવી વરતું પછી,
 પછી પુણ્ય પોતે પ્રેમ પસારીને,
 સંપુટ કર પર શિર ધરી શીવ.
 સરજન હારી તું પ્રદ્યસ્વરૂપિણી,
 હ્રદ્યા રૂપ આદ્યશક્તિ તું અંબીકા.
 ઉત્પાદક આપ પુણ્ય પ્રકાશક,
 સ્વતંત્ર શક્તિ સત્તાધીશ સમરથ,
 પ્રવર્ત પણાના જોશમાં જેમને,
 આરંભમાં જેમ વાંધો આવે નહિં,

ઉત્પત્તિમાં તદ્દરૂપ,
 સરજાયું પ્રદ્ય સ્વરૂપ. ૧૩
 વીધી તમે મને વરો,
 તમામ તૈયાર કરો. ૧૪
 એ થકી ન થાય એક,
 તામસમય થયાં તેહ ૧૫
 પ્રદ્યા અદ્રશ્યમાન થયા,
 વિષ્ણુ ઉદય આપ થયા ૧૬
 વિષ્ણુ વહે જને કેમ,
 તામસમય થઈ તેમ. ૧૭
 માયા તામસ તદાકાર,
 દરસાઈ આવ્યા તે વાર. ૧૮
 ભવ ભાળે ભૂલભારી,
 વારતા જુઓ વીચારી, ૧૯
 એણું ન આણુશે આપ,
 ના કહો તો દેઉ આપ ૨૦
 તે થશે દશા તમારી,
 અંતર જોતા ઉતારી. ૨૧
 માટે નમી પડું એમ,
 આગના આપશે જેમ, ૨૨
 ઈશ આરાધન કરતા.
 આરતનાહ ઉચરતા, ૨૩
 મહામાયા મહિતળ માતા,
 સરવેશ્વરી સુખ સાતા. ૨૪
 વિશ્વવિલાશક દેવી,
 મહનગતિ જોવા જેવી: ૨૫
 આપ કરાવો છો કામ,
 એમ ઉકેલો તમામ. ૨૬

વલણુ.

તમામ તેવડ તે કરો.	જેમ ન આવે બાધ.	
આપ વચનમાં અનુસરૂં,	નહિં મારો અપરાધ.	૨૭
શંકર સ્તુતિ સાંભળી.	પરખાણું પરમાણુ.	
જેષ જનુનિ તે પછી.	વેગે વહીયાં વાણુ.	૨૮

અધ્યાય ૨ રાગ લાવણી (એક વખત વીડલવર આદ્યા)

મહા માયા મહાદેવની પ્રત્યે.	ચિતારી વહીયાં વાણી	
સમાધાન સમજાવે સરવે,	પુરી રીતે પ્રમાણી.	૧
સહજ ન સોંશાશે ઉર શંકર,	કામ બંધુ એ તમો તણું.	
સંસાર સરજવાના કાર્યમાં.	શિવ શક્તિનું ૧ ચુંકતપણું.	૨
ભોળો ભાખે ભલે ભવાની.	એક સુણો મારી અરણ	
હૃદય કરો આ બે દેવોને.	સચુકતે કરી એ મરણ.	૩
પ્રભાવ પડતાં પલમાં પ્રગટયા.	વિષ્ણુ' વિરંચી જોડે,	
ત્રીગુણાત્મક તે ત્રીદેવો.	માયાને મનવે કોડે,	૪
પર્મ કારિણી કૃપા કરીને.	એક અમારું કહ્યું કરો.	
ત્રીગુણ રૂપે સરજ્યા અમને	એમ ત્રીગુણી રૂપ ધરો	૫
કાર્યમાં અનુકુળતા આવે.	જકતપણું જામે જેથી.	
અનુસાર પસાર કરીને.	કામ કરીશું મજેથી.	૬
મહામાયાના મહા પ્રભાવે.	ત્રણ સ્વરૂપ સરજ્યાં ત્યાંય	
ગુણ ગુણની મીલાવટમાં	ત્રીદેવોની ઝાઢી બાંધ	૭
ઉમારૂપ વરીયુ શંકરને	વિષ્ણુ'ને વરીયા પદમા.	
સાવિત્રી સ્વરૂપની સાથે.	બંધાણા પોતે પ્રદા	૮
ત્રીગુણરૂપ વયાં ત્રીગુણને	પ્રથકપણું પેખાવાને.	
માયાવી વિદ્યા માયામાં	ઉપડતી ઉપજવાને	૯
તેથી તે ત્રીગુણીમાયા	ત્રીપુરા રૂપે વાધી,	
પ્રેરકપણમાં પાસે રહીને	સંસારની રીતી સાધી;	૧૦

મહામાયાએ મેળ મેળવી	ત્રીદેવોને સોંપ્યાં કામ,	
રચવાનું સોંપ્યું ૧ સ્થાને	વિષ્ણુ તં પાળો તમામ;	૧૧
તામસ રૂપ શંકરનું તેથી	કંઈક એમાં કરશે સંહાર,	
કર્તા ભર્તા ને શીવ હર્તા	એવા હક આપ્યા એ વાર;	૧૨
મહામાયાના મહા કાર્યમાં	તમે સન્માન પણે ત્રીદેવ,	
એ મધ્યે મુખ્યમાં મહાદેવ	મહા કામ કરનારા એવ;	૧૩
વિષ્ણુ વિરચી ૨ અદ્રશ્યમાને	પુત્રપણે પાછા પડીયા;	
દ્રશ્યમાન સદાના શંકર	એથી એ આગળ અડીયા,	૧૪
અગ્નીનાસી ઉત્તમ પદ એનું	સદા સનાતન સમન્વશે-	
ઉપત્તિની કાયમ સ્થિતી	આપ અજન્મા ઓળખાશે,	૧૫
તમે ત્રીદેવો આ જગમધ્યે	પ્રભુ પણમાં પુનશે;	
મહામાયાના મહા મંડાણે	આદ્ય રૂપમાં ઓળખાશે,	૧૬
કૃમ પ્રમાણે તમામ તંત્ર,	રચવા સારા સમન્વયા.	૧૭
બ્રહ્મ સદન દેલાશ અને.	વૈકુંઠ વાસીયા માયાની,	
ત્રીદેવો ત્રીસ્થાનમાં રચાયા,	અંતર માયા ઉપજાવી.	૧૮

વલણ.

ઉપજી માયા મુખ્યમાં,	હરી હર વિધી જેહ;	
પોત પોતાના પડની,	ફરજ જાળવે તેહ;	૧૯
ત્યાર પછી જે નિપજ્યું,	સૌ સમન્વયા સાર;	
જેષ્ઠારામ જણાવશે,	વર્ણવી. એ વિસ્તાર	૨૦

અધ્યાય ૩ ગગ ત્રીતાલી ચોપાધ.

મુળ માયાએ મંડાણ દીધું,	સૃષ્ટિનું કાર્ય સૌ સોંપી દીધું;	
અધિકાર અવની તણે, આપ્યો;	એથી પુરુષ પ્રતાપ વ્યાપ્યો.	૧
બ્રહ્મા વડે રચના રચય,	વિષ્ણુ વડે પાશણુ એનું થાય;	
ચોગ્ય સંહાર શીવ સંહારે,	સત્તા પોત પોતા તણી પાળે	૨
માયાની બનતી બહુ બીનાય,	જેમ જગત જામતું બય;	
વધવા માંડ્યો વિસ્તાર એથી,	શીવ બ્રહ્મા ને વિષ્ણુ વડેથી	૩

એમ વખત વિશેષ ગયો,
અનુક્રમ અનુકુળ આવે,
માટે બાંધો એવું કાળ ચક્ર,
એવા વિચારમાં ત્રણ દેવ.
સુયે ગતીમાં ગણતરી કીધી,
અર્ક ઉગીને આથમી જાય;
જ્યારે દીનકર દેખાય નહી.
રાત દિવસ એઉ મળીને,
એવા ત્રીસ દીવસ જ્યારે જાય,
બાર માસનું બાંધીને માપ,
વર્ષ વડે સૌ ગણતરી રહે,
વર્ષ પુરું તણું મેળ માપી.
સાઠ વરશે પુરા જ્યારે થાય,
એમાં ત્રીદેવતા ત્રણ ભાગ,
એક વીશી એવું નામ ભણી,
પહેલી વીશી ૧ વિરચીને આપી,
ત્રીજી વીશી રાખી શીવ કેરી,
વીશી વારો ૨ વીધી તણું આવે,
એમાં થાય વૃદ્ધિમાં વધારો,
વીશા વિષ્ણુની સૌ પ્રજા થાળે,
સાચવે સૌને સામાન્ય ભાળે,
મુળ તામસ તેથી સંહારે,
એવી રીતે મળી ત્રણ દેવ,
અનુ ક્રમ રીતે અનુસરે,
એક સમામાં શીવની તોશી,
માપ કરતાં માર્યા બહુ જીવ,
વીશી ઉતરી પ્રજાની થઇ,
જાતે જોઇ રચી રચનાય,

માપ રાખવા વિચાર થયો,
ત્રણમાં વારા ફરતાં ફાવે. ૪
કેઇ વાતમાં ન આવે વક્ર;
મળીને કરે ઠરાવ એવ. ૫
પળ પળ પણ લક્ષમાં લીધી,
એટલી વેળા દીન કેહેવાય; ૬
વેળા એટલી ને રાત કહી.
એક દીવસ સ્થાપ્યો કરીને, ૭
એને એક મહિનો બોલાય;
એક વર્ષ એવી પાડી છાપ ૮
એને એક સંવત્સર કહે;
સાઠ સંખ્યા સંવત્સરની સ્થાપી. ૯
એક સંવત્સરી તે કહેવાય.
વીશ વરશનો આવીઓ ભાગ, ૧૦
ત્રણ વીશીઓ તે તણી ગણી;
બીજી વીશી વિષ્ણુતણીસ્થાપી. ૧૧
વારા ફરતાં મારવી ફેરી,
ત્યારે અવની અતિ ઉપજવે. ૧૨
રજે ગુણ છે વધારનારો;
પ્રજાના રચેલાને સંભાળે. ૧૩
આવે શંકરની વીશી આગે;
વૃદ્ધિ કરતાં હાની વધારે. ૧૪
કયાં કરતા કારજ એવ;
કાળ ચક્ર એવી રીતે ફરે. ૧૫
કયો વિશેષ સંહાર ૩ પીશી;
કંઈક ક્રોધમાં આવેલા શીવ. ૧૬
૪ અજ આવીયાં અમલ લઈ;
એમાં અતિશે બાંધી દેખાય. ૧૭

આપ મહેનત નિરૂપણ જાણી,
 રજોની રીતે હૃદય રૂઠ્યા,
 અરે શીવ સ્વભાવના કેવા,
 કરી નાંખ્યું છે કેટલું આણું,
 મારે પાછું એ ઘરવાનું રહ્યું,
 લાગે વસાવતાં વડી વાર,
 ક્યારે કરવું કે કઠણ પડે,
 વૃદ્ધિ દેખતાં વધારે ખીલે,
 મુળ રેતાર પોતે મસાણે,
 જાતે જોગી જાણે નહિં રીત,
 રૂચે પાધર પાધર ઇચ્છે,
 એવા શંકરને કેમ કરવું,
 મને એવું પાલવતું નહીં,
 ત્રણે મળીને ઠરાવ થશે,
 કહ્યા વિના ન ખખર પડે,
 એવા ઉકાંટામાં અજ જામ્યા,

અતિ અંતરમાં એણું આણી;
 એથી કોધના અંકુર ઉઠ્યા. ૧૮
 ઉપજવેલું અવટાવે એવા;
 લતલાગે તો ન જુએ પાણું ૧૯
 એમાં શંકરજીનું શું ગયું;
 ખોતાં ન લાગે વાર લગાર. ૨૦
 પોતે તૈયારમાં આવી અટે;
 મન મુકીને પ્રજાને પીલે. ૨૧
 એથી મસાણું કરવાનું જાણે;
 જોગી ભાંગના ભાન રહિત ૨૨
 પરની પીડા ન પોતે પ્રીચ્છે;
 મીથ્યા મહેનત કરીને મરવું. ૨૩
 ન્યાય કરાવું વિશ્વજીને કહી;
 ત્યાર પછી આ કામ ચાલશે. ૨૪
 કાંક એમાંથી ઉકેલ જડે;
 વડા વિચારે વિરામ પામ્યા. ૨૫

વલણ.

વિરામ પામ્યા મન નિશે
 અંતરના આવેશમાં
 હવે હરી હર તે પછી
 જોષ્ટારામ તે જાણીને
 અધ્યાય ૪ રાગ

શ્રદ્ધા થઇને મુન્ય,
 રહ્યા મુખથી મુન્ય. ૨૬
 સમજે સમાચાર,
 સૌ સમજાવે સાર. ૨૭
 ચોપાઈ (તુળશીદાસની)

મુન્ય થયાને લાગીયો લેશ
 શ્રદ્ધિની કૃતી કરવાનું કાજ
 વિષ્ણુ પાલકપણામાં પોતે
 આજ ઉત્પન્ન આવે ન કશું
 ક્યાંય ગયા કે કંઈ કશું થયું
 એવા વિચારમાં વિષ્ણુ વળીયા
 ભાગ્યું તો પ્રદ્ધા છે તદ્દલીન
 વડે વિષ્ણુ વીધી શું વિચારો

મુન્ય વિરંચી પડ્યા વિશેષ
 ઉદાસીમાં રહ્યું બંધ આજ. ૧
 એમને જાણાયું જગ જોતે,
 પ્રદ્ધાના મનમાં કેવું વસ્તું. ૨
 કાજ આજનું અચકી રહ્યું,
 પ્રજાપતિ પાસે આવી મળીયા. ૩
 આત અંતરમાં ઉદાસીન,
 કેમ બંધ કયો કામ વારો ૪

પ્રજ્ઞાએ ભાળીયા મનવાન
 આપ્યું આસન આગળ આવી
 વિષ્ણુ મને વર્યો એ વિચાર
 આપણ ત્રણ દેવો સમોવડ
 સરખો આપણો અધિકાર
 તમોને અમો તો જાણે એક
 ઉપજવું હું સાચવે તમે
 પોતે સંહારકાર પણામાં
 એટલે વૃદ્ધિમાં નાસ થાય
 મારૂં ઘડ્યું પોશેલું તમારૂં
 ઘડી ઘડીને મરૂં છું મથી
 વિષ્ણુ તમારૂં શેવેલું સર્વ
 મારે મારે ન ઘડવા જીવ
 તમારે પણ મટશે મહેનત
 વિષ્ણુ વહે મારે પ્રજ્ઞા ચાલે
 માયાની લીલાનો લોપ થાય
 પામે મહામાયા એથી પ્રકોપ
 તમો કર્તા અને અમો ભર્તા
 અનાદિ તણો છે એવો ન્યાય
 એમાં શો દેખીએ શીવ દોશ
 અમો શંકરને તેડી લાવું
 એમ અણને સમજવી હરી
 ચાલો શીવ પડ્યું તમ કાજ
 આપ પ્રત્યે અનુચીત આણી
 સમજવો આવી તહી તમો
 ભલે ભાખ્યા હર હરખાઈ
 શીવ ભાલીયા સાંભળો વીધી
 કહો શો પડ્યો છે મારો વાંધો
 મારી વીશીને મેં વારો કયો
 તેમાં તમો આણી આમ જોહું

સજ સમ કંઈ સનમન,
 પછી પોતાની વાત બહાવી, ૫
 શીવ સામી તાકા તકરાર,
 એમાં જુદું શંકરનું તક, ૬
 એમાં શિવ વધ્યા છે અપાર,
 ઉલટો એમનો અવિવેક, ૭
 અને શંકર તો સામા દમે,
 ધાંણ કાડી નાંખતા ઘણામાં, ૮
 મારી તમારી મહેનત જાય,
 શીવન જીએ સારૂ નહારૂ, ૯
 એનો હિસાબ હરને નથી,
 નાંખે સંહારી કેટલો ગવ ૧૦
 પછી કેને સંહારશે શીવ,
 ભલેને જતું રહે જગત ૧૧
 એ તો ઉલટું આપને સાહે,
 જગ જામેલું અવટાઈ જાય, ૧૨
 થાતાં આજા તણો એમ લોપ,
 સ્થાપીયા એમાં હરને હર્તા, ૧૩
 પ્રલય જેવું પ્રલયમાં જાય,
 તમો ન રાખશે રેશ રોશ ૧૪
 સમાધાન તમારૂં કરાલું,
 હર પાસે ગયા હર્ષ ભરી, ૧૫
 એકા રીસાઈને અજ આજ,
 કરવા ધાધું છે કુળધાણી, ૧૬
 આવ્યા તેડવા આપને અમે,
 ચતુરાનનને મળ્યા અર્ધ, ૧૭
 કદા મરજી આજે કેમ કીર્તી,
 આમ આગવા સલાહ સંધા, ૧૮
 અનુકુળ રીતે અનુચર્યો,
 કરવા છેક ધાધું શું તોણ, ૧૯

પ્રહ્લા ભાષે ભલે ભોળાનાથ
આજ ત્રણે થયા ઠીક ભોળા
તમો તામસી ન તમા તમને
ઉતર વટમાં વધ્યા વધારે
તમો માઠક મગડૂળી રાખો
જણાતાજ મેલા થેલા જેવા
ઉંટીયાનું કુટીયું કરી નાંખો
માફ શીશ કાપેલું ન્યારથી
સીદ આટલો સંહાર લીધો
કંઈ તૈયાર તે કીધું દુર
માટે હું હવે ઘડીશ કમારે
એટલું બોલીને ભેયું દોડું

આપ આવીયા સ્થામની સાથ,
મારે બોલવાની આવી વેળા. ૨૦
અતિ હલકા બણે છે અમને,
માટે કરવું ઘટે આમ મારે. ૨૧
કરો સંહારકારમાં સાખો,
ઘડીમાં કરો ગજળ એવા ૨૨
કોની શર્મ જરા નવ રાખો,
આપને ઝોળખું છું ત્યારથી ૨૩
મને કેટલો હેરાન કીધો,
તમો શેઠને અમો મજુર ૨૪
માફ મન મનાવશો ન્યારે,
જરા પ્રહ્લાએ મરડીયું મોડું. ૨૫

વલણ.

મોડું મરડી ખેશીયા	પ્રહ્લા થઈને રાંક,	
કહેવાનો રહી ભય છે	બાકી ખીલે વાંક.	૨૬
ત્રણમાં સરખો ભાગીયો	એનો નહિ હિસાબ	
પ્રહ્લા તો ભોળા હશે	શિવ દેખાડે ઢાળ.	૨૭

અધ્યાય ૫ રાગ માડની ઢબમાં લગાર લેકાવીને લેલો.

અજ ઉભરો ઉરનો કાડે
એવા વેદશે ઉચું ઉચરે
મુણે વિષ્ણુ વૃતાન્ત છે બીજું
ભુજો આપણ ત્રણ સમાન
જક્તના કાર્યમાં ભાગીદાર
તેમાં તમો બેઠ જણા એક
તમો પરભાયા પુનર્થ ભજો
જ્યા ને ત્યાં જમતમાં જણાતા
દુનિયામાંથી દશાંશ લેતા
પ્રભુ પણમાં તમો પેખાતા
કયો જક્તમાં બાજો જમાવ

બણે (વિષ્ણુ છે ઠેકાણું પાડે,
આંખો આધીપાણી અતિકરે ૧
એટલે આમ આપને ખીજી
ત્યારે ત્રણેનું સરખુ માન. ૨
નહિં અધિક નુન્ય લગાર,
મને પ્રાણજી જેવોગણે છેક. ૩
અધુ જક્ત બળીદાન ખાઓ,
પ્રાણી માત્રના હાથે પુનતા. ૪
ક્યારે એક પાઈ મને દેતા,
અમો કુટાઈ મસીએ વિધાતા. ૫
મારો કેઈ પુછે નહિં ભાવ;

હરિહરના યજ્ઞ હોમ આદે
 કરનારાનું તો નહિં નામ
 બેઉ જણની મુર્તિઓ મનાય
 તીથી તમામ તમાશ નામે
 જુઓ શીવ હું સૌ થકી પહેલો
 રચુ પ્રથમ હું રચનાય
 ન રચુ તો બેઉ રહો બિચી
 માટે વિષ્ણુ જીવદો વિચારી
 આમાં શું માફ કહેવું છે ખોટું
 તમે ખાઓને ખજરાવો નહીં
 ભાખે ભુતળ કે શીવ ભોળા
 બારેબારનું બથાવી બચ
 સ્વાર્થ સાધતાં આવડયો સારો
 ગામે આમ સૌ ધરે મણાય
 એ બધામાં તમે બેઉ જણ
 હજારા નહિં હજાર માંદા
 માટે હવે આશો નહિં ચાલુ
 હિરસો હકનો આપશે જ્યારે
 આપ બેઉ જણા એમાં બણો

જનો જકતના બળવે બદે. ૬
 ધરણીમાં મળે નાહિં કામ;
 ત્રીભોભાગીયોનવઝોળખામ ૭
 કોઈ ન જુએ સપ્તાની સામે,
 કાં રૂપ માયાએ કરેલો. ૮
 ત્યાર પછીએ તમ્હારી થાય
 કોને પાળો કોને નાખો રેશી ૯
 એક અદ્ભુત ન્યામ ઉતારી,
 મેલું દેવાનો આપને મોટું, ૧૦
 એટલી અઠડાશ તો રહી,
 પણ ગમડાવતા કેવા જોળા. ૧૧
 મારો હિરસો હરિહર ખાપ,
 કયો પરભાયો પગ પેંસારો ૧૨
 દેરાં દો દેશ દેવ દેખાય,
 નહિં પ્રદાના કર્મનો કણ. ૧૩
 જરા મનમાં આવે છે કાય,
 મારો પૃથ્વી પર પગ ધાલું ૧૪
 મનાવાનો છું માધવ ત્યારે
 કયાશ કરીને વાત પ્રમાણે. ૧૫

વલણ,

પ્રમાણો વાત વિષ્ણુ તમે
 હું ભોળો પ્રદા સમે
 હરિહર હરખી ઉચરે
 જેટ જણાવે તે સઉ

સમજો શિવ સંગાય,
 હોતે ગાલો હાથ. ૧૬
 વડો કરી લેચાર,
 કાવ્ય કરી તેચાર. ૧૭

અધ્યાય ૧

રાગ આશાવરી

પ્રદાનું ભાખેલું સાંભળી શ્રી પતી
 શંકર સાંભળું સપ્તા વડે સાચું
 ત્યાય નીત તણી વાત વિચારતાં
 જકતમાં ભેંધ વળો ક્યારે જડે કાંઠય

પશુપતી પ્રત્યે કહે છે,
 જેવું છે એ ઉચરે છે, ૧
 એમને ઝોળખે કોણ,
 અજ નામનું એધણ. ૨

માટે મનાવા ઘટે હવે આપણે
 પ્રહ્લાજી લોળીયા છે ભલા માણસ
 શંભુ વઢે વિષ્ણુ તમો કરો એમ
 મારી દો મેખ ભવો ભવ પ્રહ્લાની
 રચના રચનારા બહુ કહે મહેનત
 યોજું દેખાય છે એ વડે આપણું
 આપને ઉત્તર એ દેતાં આવડે
 ઉપમા આખ્યામાં બાકી ન રાખશે
 એક મતમાં આવીને હરિહર,
 ભવોભવ મેખ પ્રહ્લાની મારવા
 સાંભળો પ્રહ્લાજી ભુલ ભાસી પણ
 આપના તરફના તમામ હિસ્સાની
 આપના કતાં પછે આવે અગવડ
 જ્યાં ને ત્યાં જાતાં જામે નહિ જગત
 એટલે અમોએ ન્યાય એ ઉતાર્યો
 પ્રહ્લાપદ અમે આપું જાણી આપ
 આપના વંશ જો આપ જેવા થયા
 અમોને જગતમાં એણે જણાયા,
 અમારી પ્રાણુ પતિદાના પ્રારંભે
 એ પછી સૌ શેવા કફ અંબીકાર
 અમો મુતિ માન ને તમો પ્રતક્ષ
 અધિક માન અમો થકી આપીએ
 કહો પ્રહ્મા પછી વાંક કાઢો સાનો
 તમો નહિં તો એ તમારા સૌ સુત
 આ બધું બોલવું ન ઘટે આપને
 તદુપરાંત વળી અમો આપને
 તમો તમારૂં જગત રચ્યા કરો
 પ્રહ્લાની પ્રાણી આપો કરે પ્રાદાણુ
 આપના વંશ વિશે વડા વિદ્વાન

સાફ કરી સનમાન,
 ઉઘડીયા આજ કાન, ૩
 આપની મરજીએ મારી,
 ઉપમા આપીને સારી, ૪
 જો એમને કાન માને.
 માટે મનાવો પ્રહ્લાને, ૫
 ગોઠવશે જેંડ બંધ,
 સાંધો દો સાથે સખંધ. ૬
 વિષ્ણુ ને પ્રમુખ કયાં,
 આપ હશીને ઉચ્ચાર્યા. ૭
 અમો ચુકયા નથી ચીત,
 અમે કરી એવી રીત. ૮
 એટલી નહિં અવકાશ,
 ખામી આવે એમાં ખાસ, ૯
 આપનો જે પરિવાર,
 તરફનો સૌ અધિકાર ૧૦
 અમોને પુખ્તતા કરીયા,
 એ એમાં ઉઠા ઉતરીયા. ૧૧
 પ્રહ્લાચાર્ય થઈ આવે,
 ત્યાં તેજ પાસે પુખ્તવે. ૧૨
 પુખ્તએ અમારી પાસ,
 રાખીએ આપની આશ, ૧૩
 શું ? છાનું સંતાડી રાખ્યું,
 સરખા પણું સામું નાંખ્યું, ૧૪
 મુળ પ્રહ્મા લોળા એથી;
 વરદાન આપુ મજેથી. ૧૫
 આપના અર્લાંડો જેહ;
 પોતે નિભાવશે તેહ ૧૬
 ઉપજતા આપ જેવા,

બ્રહ્મચેની તણા પુણું પ્રભાવથી
માટે એમાં ન જોવા જેવું આપને
આપી અધિકાર અર્જુનને એમ

બ્રહ્મા ભાષે ભલું ભાંખીયા બુધર
ન્યાય નીતિ નરખાણિ હવે મને

ત્રીદેવ પંક્તિમાં તમે ગણ્યો મને
સારી રીતે સમજાયું સહ
એક રહે અદ્વેશેાં મારા ઉરમાં
પાળ્યા કરો બેલો છો જે બેલજણ

બ્રહ્મી વૃત્તિ ભલે આપુ બ્રાહ્મણને
હું મારી મેળે રચના રચ્યા કરૂ
પુત્ર પ્રતક્ષ પછે પુજ્યા કરે
હરિ હર મળી મારી આપો મેળ

વિષ્ણુ વદે અમો વાડવના વશ
વિપ્ર વાણી વડે પામીશું વિસ્તાર
પૃથ્વી પરના પ્રતક્ષ દેવએ
રૂપે રૂપે દદ્ધ ધર્મના ધારક

વિષ્ણુ કેમહાદેવ કિંવાકો દેવતા
ભગવાનના જેવા બ્રાહ્મણને માની,

સકળમુરતું મુખ એ સોમપ
પ્રત્યેક દેવ એ પોતે બેસારસે

હર કોઇ ધર્મના મારજના મુખે
આચાર્ય પદમી પ્રથમ બ્રહ્માની

ઉપદેશ આપશે અવનવા એવા
મુળ મંડાણના વિલાસમાં વડા

દેવના દશાંશે દેવા તણાં દાન
તમામ દેવના મંત્ર વિપ્ર વશ

ભુતળમાં ભુત ભવિષ્ય વારતા
પ્રત્યેક વાતનો બુલાસો પુછવા

બ્રહ્મપુત્ર પાકે એવા, ૧૭
તમે જગત જમાવો,
પ્રેરક પછે પુજવો, ૧૮

આપ ભલા ભગવાન;
આ વાતમાં આનંદુ ભાન ૧૯

સાચન્યું સમાન પણું
પણ હું હવે એટલું ભણું ૨૦

એટલો પણ આપ કાપો,
સદાનું વચન આપો, ૨૧

એઓ કયા કરે કામ.
તકરાર તોડી તમામ ૨૨

બ્રહ્મત્વ રૂપમાં સદા,
પાછી પડે નહિં કદા ૨૩

વાડવ ના મુખે રહીશું,
ધ્વીજ દ્વારા બલી લેશું ૨૪

બુદ્ધેવ નામે ભણાશે,
વિદ્યા ભલાશકથાશે. ૨૫

તમામના ભકતો જેહ,
સાચવસે શેવા એહ, ૨૬

ભારે થશે બાગ્યવાન,
જાતે મેળવશે માન, ૨૭

બ્રહ્મળીજ ધીજ રોપે,
કોઇ માગા નહિ લોપે, ૨૮

સૌવર્ણના ગુરૂ ચાશે,
અંથ કારક ગણાશે, ૨૯

લેશે અધિકારી આપ,
સૌના ભાપી જાણે ભાપ, ૩૦

બ્રહ્મપણાથી જણાશે,
પંક્તિની પાસે જાશે, ૩૧

જન્મ પરણમણું તણી ક્રિયાસઉ	પ્રાદાણના હાથે થાશે,	
તમામ વર્ણમાં પોતે પુરૈહિત	ગામના ગોર ગણશે.	૩૨
યાગ યજ્ઞદિમાં એ પોતે યાત્રીક	તમામ મેળવે તત્ર,	
ગમે તેવિધા તણુ ધીજ એ ધ્વીજ	મેળવશે મહામંત્ર,	૩૩
પ્રદાંડ તંત્ર તણી ગતિ તમામ	ભુજોળની આદે જેહ,	
ગણીત ગણી સૌ વખત વરતશે	ટીપણું તપાસી તેહ,	૩૪
પ્રદાણ આપના પ્રાદાણને આપ્યું	સૌના થકી શ્રેષ્ઠપણું	
પણ એમાં એક કહેવાનું એટલું	એ પણ આપને ભણું.	૩૫
જ્યાં સુધી પ્રાદાણ પ્રદત્ત પાળશે,	ત્યાં સુધી એવા અમુલ	
ધર્મપ્રદ થતા દેવત સી જશે	થાસે સૌના સમતુલ,	૩૬
પ્રાદાણપણું ન હોય એની પાસે	તો પછી કિંમત કોડી,	૩૭
પુજાવાપણું એની પાસે નહિરહે	નિભાવસે હાથ હોડી,	
આવી રીતે પ્રહમા અને શીવ એ	મલીને વરદાન દીધું	
અંત લગી સહી અમે પાળીશું	સૌસુરે કબુલ કીધું,	૩૮
વહો વીધી હવે ઇચ્છા કેવી આપ	માગવું આથી અધિક,	
પ્રહમા કહે એક આકંઠા એટલી,	નિશાની રાખો તો ઠીક,	૩૯

વલણ

ઠીક નિશાની રાખશે,	પ્રહમાની ભગવાન,	
અજ આશ્રમ સૌ યોગ્યે	એટલું રાખો માન,	૪૦
ભાળી પ્રહમાની ભાવના	વિષ્ણું વદીયા એમ,	
જેટ કહે સૌ શાંભળે	પુરણઆણી પ્રેમ,	૪૧

અધ્યાય ૭ રાગ મેવાડો,

ભગવાન પ્રહમાની ભાવના ભાળીને	પુરા થયા પરશનજી,	
વિધીનું માન વિશેષ વધારવા	બોડીયા બુગજવનજી.	૧
પ્રજાપતિ હું હવે આપપ્રતિમા	પધરાવું મુજ મુકામજી,	
મારી પાસે રોજ માનુ ને મનાવું	પુસ્કર રાજના ધામજી	૨
પધરાવાશે મુરતી આપની તહી	બુગો બુગ જણાયજી,	
મારા સૌ શેવકો સૌ શેવા સાચવે	મારા સંગાથે સદાયજી	૩

વિષ્ણુ વાણી મુણી થઈ ધન્યા શીવને
શાંભળો પ્રમાણ હું આપ સુરતી

પ્રહમા ભણે ભલે બેઠીની મરણ
હું હવે રચુ મારા નામનું એક

વદે હરિહર પ્રહ્મા ભલે ભલે
આપને યોગ્યતા આવે એ સ્થળમાં

ત્રણ દેવો તત્ તે નકેચાલીયા.
મરૂત ગુજરના મધ્યભાગમાં

ત્રીદેવે મળીને નંક સ્થાપીયું
અવનીના અંત પી રહે કાયમ

તમામ તીર્થોનું કળ આ એકમાં
ત્રીવેણી ત્રંક રચું ત્રીદેવે મળી

શંકરે હ્રુગંધાર ઉપજાવી ત્યાં
સરસ્વતિ ધાર અષ્ટાએ અજાવી

વિષ્ણુવદે વીધો આ તીર્થ તમારે
અમારાં તમામ તીર્થોની સંગાથે

આ સ્થળ સુરતી આપવી પધરાવે
આપને મહિમા વધારે વાધશે

આપનું ઉત્તમ તીર્થ અમે રચું
પ્રહ્મપ્રતિમાનાં દરસન દેખાતાં.

વાડવ વર્ગજે વિશેષપણમાં
પ્રહ્મ આવેશ તણો ઉચો અંકુર

નરનારી નેહે આવી તીર્થમાં
ભક્તી રીતે પ્રહ્મભાવનાં ભાળતાં

એમારી સુરતી પ્રત્યેક સ્થળમાં
એક વાર જો નહિં પુજે આપને

આ પ્રહ્મ તીર્થમાં પ્રકૃતિ પાળતો
અષ્ટપણું ન નલે પ્રહ્મશેત્રમાં

હું પણ પ્રહ્મમાથી બાબુલ,
મારી કેલાસમાં રાખુલ, ૪

આપનાં વચન માપુલ,
આગવું સ્થાનક રથાપુલ. ૫

ચાલોને જગતમાં જઈએલ.
થઈને બહેર થઈએલ, ૬

આવ્યા મૃત્યુ લોકમાંબલ.
જગા તણો જોમ જાંબલ. ૭

પુણું બળ પસારીલ.
મેખ બરોબર મારીલ, ૮

આપનું એમ વિચારલ
સુકીયું મહાત્મ અપારલ, ૯

વિષ્ણુ એ યમુના ધારલ.
સંગમ રાખ્યો તે કારલ, ૧૦

અવનીમાં છે કૃત એકલ.
કરશે બરોબર છેકલ, ૧૧

પુજે પ્રજા પરિવારલ.
પ્રખ્યાતી પામી અપારલ, ૧૨

જે જન આવશે કાયલ.
સૌ તીર્થનું કળ હાયલ, ૧૩

આપ પ્રતિમાને પુજેલ.
સુહતા પામીને સુંગેલ, ૧૪

નીતિની રીતમાં નહાયેલ.
મનચાલિત કળ થાયેલ. ૧૫

પુજતા પ્રત્યેક લોકલ,
તો અમે તે કેડે ફોકલ. ૧૬

ભક્તી રીતે સુખી થાયેલ,
ઉલટો અવટાઈ બાયેલ. ૧૭

આપે આ ખેડું કરાવી ખરેખર મહિમા માટે તમામજી,
 તેથી આ પ્રહલોત્તરનું આગે જતાં થાશે પ્રહલખેડ નામજી. ૧૮
 એવી રીતે હરિહરને પ્રહ્લાએ મહાત્મ સુક્રીયાં હાથેજી,
 પુન્યનાં પ્રમાણુ સ્થાપ્યાં પુરેપુરાં ત્રીદેવે મળીને સાથેજી
 પ્રહલક્ષેત્ર તણી રચના રચીને ત્રણે થયા તુલ માનજી,
 અત્યંત હર્ષનો ઉભરો આવતાં ભાગી ઉઠ્યા ભમવાનજી. ૨૦
 સુણો શીવ હંમે અપ્પટાને સમજાવ્યા સાફ કરી સમાધાનજી,
 આનંદનો દીન આપણે આજનો ધરો મહામાયાનું ધ્યાનજી. ૨૧
 પ્રહ્લા ભાષે ભલે ભગવતી તેડાવો રાખુ મારા સ્થળ માંવજી,
 મહામાયા વડે થશે વિખ્યાતી જગતમાં જ્યાંને ત્યાંવજી. ૨૨
 શીવ કહે કહેવાનું કરતો હતો એવામાં વિજ્યુએ કહ્યુંજી,
 સારી રીતે કરો અંખ આરાધના ત્રીદેવે લક્ષમાં લહ્યુંજી. ૨૪

વલણ

ત્રીદેવે લહ્યું લક્ષમાં ધાર્યું ધરવા ધાન,
 ઉમંગના આવેશમાં ગંભીર કરતા ગાન. ૨૪
 વાણીના વિલાસથી આરાધે અંબાય,
 જોષ્ટારામ જણાવશે આગળનો અધ્યાય. ૨૫

અધ્યાય ૮ રાગ (સ્વતન મંજરીનો)

જય જગદંબા જગ જાતારે. અંખે અંખે,
 જય વિશંભરી વિધાતારે. અંખે અંખે. ટેક

પ્રહમ રૂપા અનુપ અરૂપા ચીદાનંદ ચિદશકિત,
 અપરિમિત અમિત ઉપાવન તુલિતારણુ વ્યક્તિ.
 આદ્યબીજતું ઇચ્છા રૂપે થઈ અવની આશક્તિરે અંખે ૧
 મહિતજના મુળમાં મંડાણે પરખાતાં પરાંખા,
 ચરા ચરાત્મક તનમય વ્યાપક સૌ સ્થાપક જગદંબા.
 માત ગુણાત્મક ત્રીદેવ ચાળે આરાધે છે અંખારે. અંખે ૨

પ્રહમ ભાવિની માત ભવાની
પુણ્યપ્રભાકર માત પરાતપર
પ્રેરકપણમાં ચેતે અંબા

સદ્દિના સ્વારૂ સરજાવ્યા
આકીનતા આણી અંતરમાં
પ્રગટ પડેા પોતાના મણી

આજ અમેને એવી ઇચ્છા
મહામાયાની માયા એવા
આ અવસરમાં આદ્ય અંબિકા

વિશ્ણુ વિરંચી શંકર સમરે
ચેતન શક્તિ ચીદ્રચીદ્ર પ્રત્યે
પ્રગટ પડયાં પરાંબા પોતે

માયામય રૂપરૂપ સરજાયું
તેજમય તન મહા તેજસ્વી
ઠપંદાર અપાર ઓપતું

અલંકાર સજ્જાગારની સાથે
આદ્ય અંબિકા રૂપે આપ
ત્રીદેવોની અરજ ઉપરએ

ક્ષમા ક્ષમા ત્રીદેવો તમને
પ્રથમ પુરૂષ પણમાં ચેખી
કરેા પુણાસો ખુખારીને

શંકર સહ વિશ્ણુ વિરંચી
માયાની મહેરબાની માટે
અનન્યતા આણી અંતરમાં

ત્રીદેવો કહે માત કૃપા કર
આજ અમેને ઉમંગ અતિશે
ભલી ભાવના ભાળી ભલે

માત હવે સમજવેા અમને

ભરપુર ભુતળ ભાશેા
પ્રાણી મત્ર પ્રકાશેા,
અંતરમાં ઉભાશેા. અંબે ૩

આપ કૃતિ અનુસરીએ,
ધ્યાન આપનું ધરીએ.
દેવી હરસન કરીએરે, „ ૪.

તકમાં તથે ભેળા.
મળી અમેને વેળા.
સરજાઓ સવેળારે, „ ૫

પુલકિન પ્રેમ પસારી,
અરજ ઉર ઉતારી.
રૂપ અંબાનું ધારીરે, „ ૬

અતિ અનોપમ એવું.
કાટી અકંમય જેવું,
ચકચકીત પણ તેવુંરે „ ૭

ભલી બકુટી ભાસે,
પ્રમળતા પ્રકાશે
આવી ઉભાં પાસેરે. „ ૮

મેં દીધું હરશન,
હું પુરી પરશન.
જે ઇચ્છા હોય મનરે, „ ૯

પ્રેમે પાચે લાગે.
મનવી માફી માગે
શિશ નમાવ્યાં આગેરે „ ૧૦

હયા વડે હરસાયાં
એથી મા બોલાયાં
આ અવસરમાં આવ્યાંરે „ ૧૧

નિશ્ચય મમારા વિષે

ਅੰਗ-੧੫ ਨੂੰ ਵਾਇਸ਼੍ਣਵ ਮਹਾਤਮ ਉਪਰ ਆਖੀਓ ਮਹਾਤਮ,

થાતાં પ્રકુલપથે	પસાર	નાહાતમક થયો	અંકાર ૮
એના વિકાશમણીમાં	આપ	ત્રીગુણાત્મક વાધ્યો	પ્રતાપ,
એથી ઉપન્યા તમે	ત્રીદેવ	વિશ્ણુ વિરંચી વળી મહાદેવ	૬
ત્રીગુણના અનુસાર	એહ	ત્રીગુણી માયા રચાતી તેહ,	
માયાવી રચના માયા	વડે	માયાના જોરે પ્રગટ પડે.	૧૦
એવો મારી માયાનો પ્રતાપ		રજોરૂપ બ્રહ્મા થયા આપ,	
માયાનો જોગ જણાયો નહીં		એથી ગતિ સંકેલાણી નહીં.	૧૧
વિશ્ણુને પણ થએલું એમ		પશુ પતિનો પરખાયો પ્રેમ	
મારી માયા અનુસારે અમો		પુનહાં ઉપજાવીયા તમે.	૧૨
જકત કયાનો જાણીને જોગ		પસારીયો માયાવી પ્રયોગ,	
ઈચ્છાકાર થતાં તદરૂપ		ઉપજી આવીયાં ત્રણ રૂપ.	૧૩
ગુણ ગુણ અનુસાર એહ		તામસ થકી મહાકાલે તેહ,	
વૃત્તિ સાત્ત્વિક મહાલક્ષ્મૈ લીધું		રાજસી મહા સરસ્વતૈ કીધું	૧૪.
મહાકાલે ઉમા નામ ધારી		પ્રીતિ શિવની સાથે પસારી	
મહાલક્ષ્મૈ એ વિશ્ણુને વરી		સાવિત્રી રૂપ શ્રદ્ધાએ ધરા.	૧૫
ગુણ ગુણ રીત અનુસરૂ		એક એકમાં પુરતી કરૂ.	
મહા સરસ્વતિ દ્વારાધરી		બ્રહ્માનાદ વિલાસમાં વરી.	૧૬
બીજ બાવન તૈયાર કયાં		ઉચ્ચારમાં અનુક્રમ ધયાં,	
સ્વર ભંજન થાક વધાય		એહ મહા વિદ્યાથી રચાય.	૧૭
મહા વાણીનું રૂપ વિરતાડૂ		બ્રાહ્મી ભારતી બી નામ ધારૂ,	
સરસ્વતિ આર્યા કામધેનું		વેદ ગણાએ નામ છે એનું.	૧૮
રજોગુણે કરૂ વૃત્તિ વાસ		આપુ અંતર એવો ઉભાશ.	
તકં શક્તિ વિચારમાં વાધું		કલ્પના કરાવી કાજ સાધુ.	૧૯
મહાલક્ષ્મૈ એ સાત્ત્વિક વૃત્તિ		પ્રજા પેશણમાં કરૂ કૃતિ.	
અન્નપુર્ણા એ અંગ અમારૂ		રસ કથનાં બીજ વધારૂ.	૨૦
શાન્તિ રૂપ સંચારવા સાડૂ		શ્રી ઇંદિરા એ નામ માડૂ	
વૃત્તિ સાત્ત્વિક સૌમાં કરાવું		પરસ્પર પ્રેમ ઉપજાવું,	૨૧

મહા કાલે એ તામસ રૂપ	તામસા કારમાં તદરૂપ,
મહાકાલી મહામારી કૃષ્ણા	કાલરાત્રી ક્ષુધા તૃષા તૃષ્ણા, ૨૨
કરૂ તામસમય તદા કાર	ઉપભવું એવો અહંકાર.
એવાં ત્રીગુણ તણાં ત્રીરૂપ	મારાથી ઉપજેલાં અનુપ, ૨૩
વયાં તમો ત્રીદેવને તેહ	એક એક અનુસાર એહ,
રચ્યો સી પુરુષનાં જોડાં એમ	બનાવટ બહોળી બને જેમ, ૨૪
જેહ આકારમાં વાશ ધારૂ	પ્રાણી માત્રમાં ચેતન મારૂ
વશી વયુમાં વિચાર શકિત	અવનીમાં કરાવું આશકિત. ૨૫
જહંદા જહંદ મારો વાશ	પાડું પ્રવેશ પછે પ્રકાશ,
શકિત ચેતન જણાતી જેહ	સત્તા રૂપ વસેલી હું તેહ. ૨૬
બુદ્ધિના સ્વારમાં ધ્યાન મારૂ	નિદ્રા ક્ષાંતિ ક્ષુધા રૂપ ધારૂ,
શરિરમાં શશકિત સંચરૂ	છાયા તૃષ્ણા ભતિ લેહ ધરૂ, ૨૭
લજ્જા શાન્તિ, શ્રદ્ધા, કાંતિ, જેહ	ધૃતિ વૃતિ સ્મૃતિ ગતિ એહ,
ક્યાતુષ્ઠિ પુષ્ઠિ, માતૃ કહે છે	ભાન્તિવિતિ ઈત્યાદી વડે છે, ૨૮
અનેક રૂપે વયુમાં વશું	પણ માત્રન અળગી ખશું,
માટે શાંભજો વિશ્ણુ વિરંચી	માયાના બળે શકાય સંચી, ૨૯
તમો ત્રીદેવ દિલમાં દેજો	માયાનું રૂપ લક્ષમાં લેજો,
કહો કયા સ્થળે નથી માયા	માયા વડેજ બનેલી કાયા, ૩૦
પડે પેખવા પણું ત્યાં સુધી	માયાના બળે લીધુછે રૂધી,
માટે માનો આ માયાનો તંત્ર	સત્તાધીશ એ પોતેસ્વતંત્ર ૩૧
માયાનો જેવે પ્રભાવ પડે	અલોકીક ત્યાં માયા ઉપડે
માયાથી ઉપજે જીવ જંત	માયાનો ન પામી શકેઅંત ૩૨
માયા અકળ કળ્યાંમાં નાવે	ધણી ગહન ગતિ ચલાવે
પોતે ચરાચરાત્મક આલે	ચોદ પ્રહાંડ માયાથી હાલે, ૩૩
યંત્ર માયાનો માયા ચલાવે	દોરી હાથમાં જેમ હલાવે
માયા રમીડે એ રીતે રમે	જકત માયાનું માયામાંસમે, ૩૪
માટે માયાની પદાર્થ જેહ	માયા વડે ગતિમાન તેહ,

એવ જાત સૌ માયામાં બધી માયા એવ જાતમાં પ્રમાણે, ૩૫
 ભરપુર રહેલી ભરાઈ માયા વિના બાલી નહિ કાંઈ
 જળ સ્થળ આદે ભેશે જાંય માસના એવ જણાશે ભાંય, ૩૬
 ખણી ખેતરી ભોંયમાં જશે ગમે ત્યાં માયા બીજ જણાશે,

વલણ

જણાશે બીજ માયાતણું જેતાં જે જે સ્થળ,
 ભાસે સૌ પ્રહમાંડમાં માયાનું પરિભળ, ૩૭
 તેથી ત્રીદેવો તમો પરખી માયા રૂપ.
 બધી જકત જમાવળે ઉત્તમતામાં અનુપ.

અષ્ટાધ્ય. ૧૦ રાગ આશાવરી,

જગદંબા જાંબાનું રૂપ પારીને ત્રીદેવોને સમજાવે,
 પેતા તણું માયાપણું ગાયું ધણું જેમ સમજવામાં આવે. ૧
 વિણું, વીધી, શિવ સકળ શાંભળી આવીએ અતિ ઉત્સાહ,
 અતિ અભયળ મંમાયાનો ખેલ વિશંભરી વાહ વાહ. ૨
 માત મયા કરો વાત ઉરે ધરો આપે આ વિસ્તારી માયા,
 કર્તા ભર્તાને કર્તા પણું પાળવા માયામાં સુકી ફસાયા. ૩
 આપે કરી એમ કાર્યની કાળજી યોજનામાં અનુસરવું,
 સમય સમય સાચવવો પડે શોધ્ય અનુકુળ કરવું. ૪
 અને અંબા આપ અદ્રશ્ય અરુનિમાં અરૂપથી જોળખાઓ,
 અમારી મદદે અમારી હારમાં સ્થાનકે સ્થાપન થાઓ. ૫
 અવનીના કાર્યમાં હર ધરી અમારે માયા તણું પડે કામ,
 એટલે ક્યાં સોધવા જવું માયાને ધરણીમાં ન હોય આમ. ૬
 એથી મંમાયા આ રૂપે રહો અહીં અમો આરાધન કરીએ,
 જગત રચ્યું તો જગતમાં રહો શેવા અમો અનુકરીએ. ૭
 એવી રીતે ત્રીદેવો તણા ઉરની ભરપુર ભાવના ભાળી,
 અંતર આંખીને યોગ્યતા બાંધીને ઉચ્ચમાં આપ કૃપાળી, ૮

તમે ત્રીદેવ તણી આર આહના
વિશ્વમાંગરાખીશ આ રૂપ કાયમ

હું હવે જકતમાં બહેર પડીને
કાય અનુસાર હું આદ્યઅંગિકા

બ્રહ્માંડમાં બીડ કે વાતે ભાળતાં,
શાયકતા સાચવીશ મુરો તણી

જેવાં જેવાં કામ કરીશ એ પર
ચંડિકા ચામુંડા દુર્ગા ભદ્રા એમ

સંકટ સમયે સમરશે રનેહ
દરશન દેઇને દુઃખ કરૂં દુર

હું આદ્યઅંગિકા અંગિકા નામથી
શ્વેતા ગીરી સિંધુ ગીરનાર ગજમર

કરો તમે બ્રહ્મક્ષેત્રમાં સ્થાપના
દેવીનું દેવત પીઠ યંત્રે ધરું

મહામાયા સ્થાપી મહિમા મુકયો ધણે
પ્રત્યેક દેવના દરશનનું ફળ

મુળ મહામાયાનું આરૂપ પ્રથમ
ત્રીદેવની આદે સા સુર પુન્યાનું

એવી રીતે મળી ત્રીદેવે તે સ્થળે
પોત પોતા તણા સ્થાનકે જવાની

હરિહરે મન બ્રહ્માનું મનાવી
તે પછી ત્રીદેવે ત્યાં થકી ચાલીયા

આદ્ય અંગિકા સ્થાપ્યાં બ્રહ્મક્ષેત્રમાં
તે વડે વિખ્યાતિ વાધી વિશ્વ વિશે

દેવીનું દેવત દોદેશ દરસાયું
જગદંબા જયોતિ જકતમાં જણાવી

અદ્વાપી એ રીતે પુબ્ધય છે પ્રીતે

બાણી અમે જમદંબા,
હું ઉપજી આદ્યઅંબા. ૯

સાથમાં સામેલ રહીશ,
અવનવાં રૂપ લહીશ. ૧૦

તકમાં તૈયાર થઇશ,
ભોગવણી ભેષ જઇશ ૧૧

પ્રથક પડશે નામ,
તુળજા આદે તમામ, ૧૨

સૌ મુરો આ સ્થળ આવી.
સાચનું લક્ષમાં લાવી, ૧૩

વિશ્વ વિશે વિચારીશ,
એ સ્થળવાશ કરીશ, ૧૪

મુણીને હરખ્યા ત્રીદેવ.
પ્રતિષ્ઠા પ્રમાણે એવ. ૧૫

ત્રીદેવે તપાસી તત્વ,
સાંપડે સૌ વાતે સત્વ. ૧૬

પ્રેમ વડે પુજે કોય
ફળ આ તીર્થમાં હોય. ૧૭

સગવડ સાધન ધરી
ત્રીદેવે મરજી કરી ૧૮

સારૂ સમાધાન કીધું,
સૌ કાજ સંભાળી લીધું ૧૯

તેમાં વાધનું પરિણામ,
પુરણ પંકાતું સ્થળ ૨૦

પ્રજા પુજે પુરી પ્રીતે
રાજી રાખે રૂપી રીતે ૨૧

અંબા બ્રહ્મ ખેડમાંય

પ્રહમા તથા મુરતી પંથુ તે પાસે

ઉત્તમ આશ્રમ મુળ પ્રહમા તથા
તમામ તીર્થના તત્વ સમુ તીર્થ

એવું આ ગુરજરમાં ઘણું ગંભીર
જકત જનેતાની જાત્રાનું સ્થાનક

પણ હવે જરા જરાતું જાગતું
સંઘવીઓ દ્વારા છાપે છપાકને

એ વડે અંકુર આંચેા મારે ઉર
મંમાયાના ગુણ ગાવા ઉપર મન

વિચાર શક્તિમાં વશી વિશ્વંભરી
પ્રેરક પણામાં પેઆવીયું પદ

બુદ્ધિ દ્વારા બેશી બળવતિ બોક્ષતા
અપૂર્વ વૃતાન્ત ઉપસી આવીયું

અંબા ઉપાશક એ થકી આવીયો
ભ્રમવતી ભકિત પ્રચારક ભાવના

નાંદોલ નિવાશી ઉદ્દીચ્ય સહસ્ર
ઉમેદરામનો સુત જોષ્ટારામ

અમહાવાદની પાસેજ પૂર્વમાં
પરિવાર સહ પૌરાણ પક્ષમાં

સંવત યોગણી છાતેરની સાલ
કૃત્ય સમમીને ગુરવારે

અંબા આરાધના કારણે કરેલી
મેં મારા અર્જકને આપી ઉમંગે

રામચંકર એ હૃદયમા રાખી
અંબીકા આપ્યો આપ ઉમંગીને

જાહેર જણતી

પ્રાચીન પુખ્તો આવે,
કીલ્મીશ કોટી કપાવે ૨૩

ગર્ભિત શુભનું કરીયું
થોડા વરસોથી વિસરીયું ૨૪

પ્રેરણા માતાની થઈ છે,
વાત ગામો ગામ ગઈ છે. ૨૫

લખવા લક્ષમાં લીધું,
અંબાનું આખ્યાન લીધું. ૨૬

અંતર ઉતરી આપ,
જોડયામાં દીપો જવાબ ૨૭

લખ્યું લખાવીયું જેમ
અંબા તણી કૃપા એમ ૨૮

ઉર ઉમંગ આવેશ
કાવ્યશક્તિ કેરો લેશ. ૨૯

વાડવ ઠાકર શાખે
ભગવતીના ગુણ બાખે ૩૦

ગામ રૂડું રખીઆલ
મુકામ છે મારો હાલ ૩૧

ઉત્તમ આપાદ માસ
પુરણ પડ્યો પ્રચાશ ૩૨

અંધીત આ ગુણ માળ.
આપ એવો આસા પાળ, ૩૩

અંબાને અર્પણ કરશે,
આહુ એ ચોફર ફરશે, ૩૪

નારાયણી નામની વાણી વિમળ, જન્મ કૃતારથ થાશે,
 વડા વાંચશે વાંચક વિશે વંચાશે ઉપ

વલણુ.

વંચાશે વીર વાંચકે વિશે મંમાયા મહિમાય. ૩૬
 અંબાની અપૂર્વ આ કરશે કોઈ કયાય
 અંબીકા આરાધતાં સંકટ સધળાં જાય
 જોષ્ઠારામ વહે જોરમાં જયજય શ્રી અંબાય. ૩૭
 જય જય અંબે માતકી જે.

શ્રી બ્રહ્મક્ષેત્ર અંબીકા મહાત્મ સમાપ્ત.

પ્રસિદ્ધ પત્રિકા.

ગ્રાહક થાઓ ! ગ્રાહક થાઓ !! ગ્રાહક થવા જેવો ગુણીમલ અથ !!

“ અંધિકા આરાધિકા અને સંધનો મુધારો. ”

નામનું લઘુ પુસ્તક, મહામાયા માગંના કેટલાએક મુમુક્ષુઓની માગણી ઉપરથી રચાયેલ; તે એમકે જેમાં એક વારતા રૂપે ગદ્યાત્મક, પદ્ય-મક આધુનિક પ્રજાને સાર્વત્રિક, આવના રાગોના જેમકે ગરબા, ગરબીઓ, ગજલો, કલાલીઓ શેવા પુંજના ઠાઠમાં ગાવાની અરજીઓ, ધુન્ડો, આરતીઓ, થાળ, પભાતીયાં ત્રગેવગેરે રસાત્મક રાગો સાથે કેટલુંક ગમ્મત ભરેલું ભાવણ મહામાયાના લઠતિરસથી ભરપુર બોધ આપવા વાળો કૃમ ગોઠવાયેલો આ ગુણીઅંથ છે. તે પ્રત્યેક સ્ત્રી પુરુષોને વાંચવા જેવો તૈયાર થયો છે. થોડા દિવસમાં છપાઈ બહાર પડશે. તો આપ એના અગાઉથી ગ્રાહક થઈ આ પારમાર્થિક પુસ્તકના છેડે આપનું નામ ધારણ કરી આ કાર્યને શોભાવશો. એના અગાઉના ગ્રાહક પાસેથી રૂ. ૧-૦-૦ અને પાછળના ગ્રાહક પાસેથી રૂ. ૧-૪-૦ અને પોષ્ટ અર્થ તે ઉપરાંત લેવામાં આવશે. ઘણાં ગ્રાહકો થઈ ગયાં છે તો વહેલો તે વહેલો આજેજ નામ નોંધવો. પત્ર નિયેના સરનામે લખશો.

જેઠારામ ઉમેદરામ પુરાણી

મુ રખીઆલ

પોસ્ટ અમદાવાદ રેલવે પુરા.

